

BEVER ALS BONDGENOOT

GROESBEEK, 22 FEBRUARI 2023

Van groen word je gelukkig. Want groen is belangrijk voor mens, dier en planeet.
Denk groen. Stem Groen. Stem Water Natuurlijk.

EEN PLAN VOOR BOEREN, BURGERS EN BEVERS

De bever is terug! Na in de 19de eeuw uitgeroeid te zijn heeft een succesvolle herintroductie plaatsgevonden. Deze grote knaagdieren verrijken natuur en landschap.

Maar soms lijkt het wel alsof het succes te groot wordt... Op steeds meer plekken worden bomen doorgeknaagd en ontstaan dammen en/of hollen. Her en der wordt al opgetreden tegen overlast van 'probleembevers'. Doel van deze notitie is een alliantie aan te gaan, om problemen te voorkomen. Lessen uit de praktijk kunnen te worden benut om bevers een optimale plek in het landschap te bieden.

Laten er geen misverstand over bestaan: in waterkerende dijken en taluds van (spoor)wegen zijn gangen van bevers onwenselijk. Maatregelen daartegen zijn nodig. Maar voorkomen is uiteraard beter dan genezen! Bevers zelf lijken voor zo'n locatie te kiezen als er voor hen geen betere plaats voorhanden is. Voorkom (bij herinrichting en/of aanleg) dat er bij dijken of taluds steile oevers vanuit het water oprijzen. Biedt de bevers een prettig, minder schadelijk alternatief in de buurt. Als dat een tegenoverliggende oever is, wordt deze eerder gekozen als daarop (wel) bomen en struiken mogen groeien. Binnen de winterdijken kunnen eventueel een aantal begroeide hoogwatervluchtplaatsen gecreëerd worden, waar dan meer dieren van zullen profiteren.

Sinds een paar jaar vestigen bevers zich ook steeds meer langs in beken en sloten in het agrarisch landschap. Dit biedt kansen, dit leidt soms tot zorgen.

Pluspunten van bevers als mede-bewoners van agrarische landschappen:

- Minder schadelijke verdroging tijdens hete zomers;
- Vissen, insecten en watervogels profiteren van door bevers gecreëerde, afwisselende biotoop;
- Bij hoosbuien wordt het water vertraagd afgevoerd, waardoor er minder problemen ontstaan;
- De waterkwaliteit verbetert, onder meer door verhoging van het zuurstofgehalte.

Zorgen zijn er over het doorknagen van waardevolle bomen en soms ongewenste vernatting.

Wat goed werkt is het realiseren van 'beverstroken' langs minimaal één kant van watergangen. Dat is een strook van 5 a 10 meter breedte, waar gestopt wordt met onderhoud in de vorm van maaien en begrazing. Door die grond eenmalig aan het begin van de zomer open te scheuren zullen hier pioniersbomen als wilg, populier en els gaan groeien. Op (en in) deze oeverstrook zijn bevers welkom, ze zullen daar feitelijk het onderhoud op zich nemen.

Als deze met bomen en struiken begroeide 'beverstroken' bezit blijven van agrarische ondernemingen zijn ze binnen de nieuwe regelingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (NSP) jaarlijks subsidiabel. Ze kunnen ook bijdragen aan het realiseren van de voor het bedrijf benodigde oppervlakte van vergroeningsmaatregelen. Deze beverstroken zijn tegelijkertijd een mooie invulling van de gewenste bufferstroken, waarin bemesting en

bestrijdingsmiddelengebruik moet worden teruggebracht om de waterkwaliteit te verbeteren. Op de oever aan de overkant kan het oude beheer gehandhaafd blijven (maaïen en/of begrazen), daar blijft dan voldoende doorgang beschikbaar voor eventueel werkverkeer van waterschap en agrariër. Uiteraard moet over de locatie van deze beverstroken goed overleg gevoerd worden!

Tip: Waardevolle, te behouden bomen in de buurt van een watergang blijken goed te beschermen met een individueel schapenraster (deze worden ook binnen agroforestry-systemen benut tegen vraatschade door vee).

Tenslotte. Niets menselijks is de bevers vreemd. In hun ijver blijven ze maar doorwerken aan dam en burcht. Een steeds hogere dam kan tot ongewenste vernatting leiden. Een van de beste oplossingen is minimaal een keer per week te checken of die dam inmiddels niet te hoog is geworden. Door enkele takken weg te nemen kan diezelfde dam dan weer op een aanvaardbaar niveau worden teruggebracht. De waterschappen hebben hiervoor echter niet veel tijd en menskracht beschikbaar. Door per locatie of regio te werken met gemotiveerde vrijwilligers kunnen zij als 'beverwachters' deze taak op zich nemen. Het ligt voor de hand om in samenwerking met de Zoogdiervereniging en/of lokale natuurorganisaties hiervoor een netwerk op te zetten.

Het inzetten van vrijwillige, goed geïnformeerde 'beverwachters' sluit aan bij de werkwijze rond de zogeheten LOP-sluisjes, waarbij Waterschap Rivierenland het peil van enkele watergangen al laat reguleren door grondeigenaren. Voor regionaal maatwerk kan daarnaast geleerd worden van de inzet van vrijwilligers voor weidevogelbeheer, die veelal ook opereren in samenspraak met de agrariërs.

Voorgaande adviezen bouwen voort op het Beverprotocol van Waterschap Rivierenland, de praktijkervaring opgedaan langs de beken in Voedselbos Ketelbroek en de adviezen van het Kenniscentrum Bever, waarvoor dank!

STEM 15 MAART

WATER NATUURLIJK

